

ФЕСТИВАЛСКИ БИЛТЕН

Трећи дан 13. фестивала представа за децу и младе професионалних позоришта Србије

ЕМОЦИЈЕ НА ВЕЛИКОЈ СЦЕНИ

И трећи дан 13. Фестивала представе за децу и младе професионалних позоришта Србије који се одржава на великој сцени Дома културе „Грачаница“ потврђује да се, после извесних искакања и експеримената, позориште враћа наново приближава се деци, да се очито улаже енергија у представе која не занемарују најмлађе који ће једнога дана постати верна публика и оном „позоришту за велике“.

Ова запажања, изнета и на „округлом столу“ Фестивала, потврдила је и трећа представа ове својеврсне смотре театарског стваралаштва за најмлађе, чувена прича о „Чаробњаку из Оза“, у извођењу

Позоришта „Бора Станковић“ из Врања. Око две стотине малишана, највећим делом ученика Основне школе „Краљ Милутин“ из Грачанице, али и из других места у окружењу, уживало је у чаролијама које су долазиле са сцене и на крају више десетина њих попела се на позорницу да би се фотографисали са Дотори, Страшилом, Лименим дрвосечом и Лавом. То су сцене које сваки глумац, свако позориште жели и прижељкује и које потврђују колики је значај фестивалских сусрета, попут „Малог Јоакима“. Поготову у срединама које су насилно физички издвојене од своје националне и културне матице.

Са „округлог стола“ фестивала

ПОБЕДА ЈЕ УВЕК ЗАЈЕДНИЧКА

„ЧАРОБЊАК ИЗ ОЗА“,
АЛЕКСАНДРЕ КОВАЧЕВИЋ

Играњем представе „Чаробњак из Оза“ ансамбл Позоришта „Бора Станковић“, представио се публици која је била одушевљена и будно пратила чаролију која се одиграла на сцени. Иако су и публика и одрасли већ знали да се ради о комаду који за предложак има класично дело за децу и младе „Чаробњак из Оза“ Лимана Франка Баума, по коме су рађене и бројне анимирани филмске адаптације, Александра Коваче-

вић је показала сву озбиљност и креативност коју поседује како би освежила овај свима већ добро познати текст. Треба, наравно, похвалити и сценографију, костимографију и светлосне ефекте, али и музику, без којих ова представа не би била то што јесте, чаробни пут у Оз, чаробни пут у себе. Оно што је универзална порука и дела и представе, јесте да се путовањем у тај чаробни свет, заправо упознајемо са нама самима, да откривамо себе из других углова, да сазнајемо о нашим квалитетима који су увек били ту, а да их нисмо примећивали, те да прво треба да упознамо себе да би нас и други упознали на прави начин. Овај занимљив и захтеван комад, глумци су, углавном, добро изнели, мада је било тре-

нутака када су губили енергију, нарочито у деоницама када није било игре и музике, али би се та енергија враћала увек када су најважнији делови у представи.

На округлом столу критике, који је одржан након одигране представе, а којем су присуствовали редитељка Александра Ковачевић, глумица Јелена Филиповић и глумци Марко Петричевић и Бојан Јовановић, модератор Милош Латинковић изразио је задовољство због извођења ове представе, јер је видео срећну и задовољну децу, те је похвалио да се у Србији поново враћа рад на представама за најмлађу публику, после једног периода стагнације. Овај фестивал показује да је рад за децу сада на високом нивоу и да се ништа не препушта случају. Латинковић је нагласио да у свакодневном животу „врлина нема простор, да је потиснута, да је нема у медијима“. Редитељка представе Александра Ковачевић је говорила о тријумфу добра и о врлини, као једном од најзначајнијих елемената које једна дечја представа треба да поседује, те је овом приликом истакла: „Ја сам кроз одрастање свог сина била суочена са навалом агресивности која се нудила кроз видео игре и друге медијске садржаје, јер данас

деца одрастају углавном удаљена од племенитости, уметности, литературе, те сам радећи ову представу, желела да направим неку врсту споја свега тога што носи ово време и једног класичног литерарног текста, који пласира и негује врлину и доброту. Зато сам се трудила да представа носи једну важну причу о одрастању, али да естетика буде јако модерна, да гледаоци имају пред собом неку врсту видео игрице у којој ће учествовати.“

Упитан да говори о статусу дечје сцене Позоришта „Бора Станковић“ из Врања, Бојан Јовановић, који је уједно и уметнички директор тог позоришта је одговорио: „Још од времена када је ово позориште било аматерско имало је дечју сцену, паралелно су се радиле представе и за одрасле и за децу. Сада, позориште негује ту традицију од редовног репертоара, сваке недеље у подне, до тога да сваке сезоне имамо бар по једну премијерну представу за децу.“ Он је нагласио, да је представа „Чаробњак из Оза“ прва дечја представа рађена у новој згради позоришта.

Милош Латинковић је похвалио глумицу Јелену Филиповић, нагласивши да је то највеселија и најраздраганија Дороти коју је икада гледао, те ју је упитао о мотивацији да тако радосно одигра ту улогу: „Ја сваку улогу, сваког лика који играм доживљавам лично. Када су у питању класици ја волим да урадим једно мало истраживање

лика, стога сам се трудила да Дороти коју играм будем на неки начин и ја сама, да себе вратим у детињство и да њу доживим као малу себе. Стога ми је ова улога много помогла да прођем кроз своје одрастање. Ја не могу да наметнем мишљење ко је Дороти, шта је памет, шта је добро, шта је врлина, до тих сазнања сваки глумац и сваки гледалац треба да дођу лично.“ „Ми смо Дороти поставили на сцену као уметницу“, умешала се редитељка Александра Ковачевић.

„За мене је ово најзрелији текст за децу, зато што се он бави распршивањем и побеђивањем неких комплекса које сви људи имају. Ми се тиме бавимо током целе представе. Мој лик лава који се плаши и који уз помоћ пријатеља, искрених пријатеља се ослобађа тог страха. Стога ми својим улогама поручујемо гледаоцима да не треба одустајати, да се сви проблеми могу решити, да оно што нас мучи не треба држати у себи, већ се тога ослободити и пустити неког да нам помогне“ нагласио је Марко Петричевић, који игра Лава у представи „Чаробњак из Оза“. „Не треба стварати предрасуде како ко изгледа, Лав се може плашити вез обзира на то што је лав. Ова представа промовише пријатељство различитих људи и да је победа која се деси на крају увек заједничка“, закључио је Петричевић.

УТИСЦИ ПУБЛИКЕ И ГЛУМАЦА ПОСЛЕ ПРЕДСТАВЕ

Лазар Ђуринац, Беревце, 3. разред. Представа ми се јако свидела и сутра долазим поново, сваки лик је посебан, али лик лава ме је највише одушевио.

Калина Поповић, Грачаница, 3. разред. Стварно је представа била занимљива и одлична. Дороти ми је најомиљенији лик у представи. Представа има јаку поруку, и једва чекам и радујем се следећој представи.

Страхиња Стојковић, Грачаница, 1. разред. Представа је одлична, костими су били предивни и музика. Једва чекам да поново дођем и гледам нову представу. Омиљени лик ми је лав.

Видак Грбушић, 3. разред, Грачаница. Представа ме је јако одушевила, сви ликови су ми се подједнако свидели али осветљење на сцени и то што су глумци међу публиком ме је оставило без текста.

Јелена Филиповић, Глумица, позориште "Бора Станковић", Врање

Драго ми је да учествујемо на фестивалу, наравно и изузетна ми је част што је фестивал у Грачаници и што деца имају прилику да погледају различите представе, то је увек за њих драгоценост. Ја и моје колеге смо под баш великим утиском јер дуго нисмо имали овакав контакт са децом и да су нас деца толико лепо прихватила, јер су ваљда наша деца у Врању навикла на нас. Драго нам је да су деца одушевљена, а кад су они овакви онда смо ми још више. Немам речи колико су нас дивно прихватили.

ДНАС НА РЕПЕРТОАРУ

ПАЛЧИЦА

Позориште лутака Ниш

По мотивима бајке Х.К. Андерсена

ТЕКСТ: **Милена Деполо**
 РЕДИТЕЉКА: **Драгана Милошевски Попов**
 СЦЕНОГРАФИЊА: **Зорана Петров**
 КОСТИМОГРАФ: **Стефан Савковић**
 КОМПОЗИТОР: **Срђан Марковић**
 КОРЕОГРАФ: **Небојша Громилић**
 ЛЕКТОР: **Наташа Илић**

ИГРАЈУ:

ПАЛЧИЦА: **Александра Павловић**
 ПРИПОВЕДАЧ, МАЈКА, ГУНДЕЉ, РИБА,
 ЛАСТА: **Марија Цветковић**
 ПРИПОВЕДАЧ, ВЕШТИЦА, МАЈКА ЖАБА,
 ГУНДЕЉ, РИБА, ПАУК, МИШИЦА: **Јелена Ђорђевић**
 ПРИПОВЕДАЧ, СИН ЖАБАЦ, ГУНДЕЉ,
 РИБА, ПАУК, ВИЛЕЊАК: **Срђан Миљковић**
 ПРИПОВЕДАЧ, ЖАБА, ГУНДЕЉ, РИБА,
 ПАУК, КРТИЦА: **Лазар Николић**

О ПРЕДСТАВИ:

Када једна усамљена жена пожели да има дете, из цвета лале роди се Палчица, девојчица мала попут палца, како јој и само име каже. Она у почетку бива срећна са својом мајком, међутим, како одраста,

МАЛИ
ЈОАКИМ

13.
 ФЕСТИВАЛ ПРЕСТАВА ЗА ДЕЦУ
 И МЛАДЕ ПРОФЕСИОНАЛНИХ
 ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ

њена љубав престаје да јој буде довољна, и она креће у свет у потрагу за срећом. Тај њен пут пун је искушења и опасности. На крају, захваљујући својој доброти, она бива награђена и налази свет у ком се осећа као код куће.

РЕЧ ДРАМАТУРГА:

Сви се ми понекад, баш као и Палчица, осетимо као да нигде не припадамо. Тада, баш као и Палчица, крећемо у потрагу за својим местом у свету. Ако смо на том путу племенити и искрени, баш као и Палчица, на крају будемо награђени. Можда не обавезно тако што нађемо своје место у свету, него још боље – тако што нађемо свет који је само наш. Баш као Палчица.

Милена Деполо

Реч о домаћину

ГРАЧАНИЦА-ВОДЕЋИ ЦЕНТАР КОСОВСКИХ СРБА

Грачаница је насеље које се налази седам километара југоисточно од Приштине, на магистралном путу за Ѓњилане. Грачаница је историјски, а поготову у последње три деценије најзначајније српско станиште и средиште српске културе, духовности и опстанка на Косову и Метохији. Због сталног прилива српског становништва из суседних села, као и прогона из Приштине и других места, Грачаница је нарасла у градић са око 12.000 становника. У њој се налази један од најпознатијих српских средњовековних манастира, задужбина Светог краља Милутина. Грачаница се први пут помиње 1303. године у једном писму папе Бенедикта IX барском надбискупу Марину у вези са католичком парохијом у Јањеву. У српским списима први пут је помиње краљ Милутин 1321. године у Грачаничкој повељи која није сачувана на папиру, али јесте на зиду унутар манастира издатој поводом његовог оснивања.

При манастиру Грачаница је митрополит новобрдски Никанор 1539. године основао српску штампарију, једну од најстаријих после оне цетињске.

Године 1759. при манастиру почиње да ради школа која се од цркве одваја 1874. године и спада међу најстарије на Косову и Метохији.

Коначно ослобођење Приштине и Грачанице од петовековног турског ропства десило се 22. октобра 1912. године у Првом балканском рату.

Након ослобођења од фашизма крајем 1944. године, Грачаница постаје општина, чак седиште Грачаничког среза, али се касније своди на месну заједницу.

Захваљујући развоју рудника „Кишница и Ново Брдо“, у близини Приштине која је постала центар Покрајине, и Грачаница доживљава напредак. Посебно се уређује и постаје културолошки значајна за овадешње Србе у време и после прославе шест векова Косовске битке 1989. године.

За време НАТО бомбардовања, честа мета агресорских „томахавк“ пројектила било је подземно складиште муниције на брду Зеленика, на североистоку Грачанице, због чега се тресао и манастир и грачаничке куће. У току двоипомесечног ратног сукоба и после повлачења српских снага убијено је или киднаповано двадесетак мештана Грачанице и околине.

Поред Манастира Грачаница, у центру насеља се налази и Споменик солунским ратницима, и мала капела у облику манастира Грачаница посвећена младом Димитрију Поповићу, кога су албански екстремисти убили 5. јуна 2004. године у центру Грачанице. Од 2014. године у Грачаницу је пренет и Споменик Милоша Обилића, који се налазио у центру насеља Обилића али су га Албанци срушили. Преузео га је КФОР и тек деценију касније предао епископу рашко-призренском Теодосију.

*Надежда Петровић,
Косовски божури - Грачаница 1913*

Годину дана касније, 2015. у дворишту основне школе постављен је монументални споменик Краљу Милутину, чије име школа носи.

После прогона Срба 1999. Грачаница је и буквално у сваком погледу заменила Приштину.

СУТРА НА РЕПЕРТОАРУ

СРЕБРНИ ЦАР

Пулс театар - Лазаревац

ИГРАЈУ:

СМИЉАНА: Ана Ђук

ЛУТКА СМИЉАНА, КУЧ: Јелена Ђорђевић

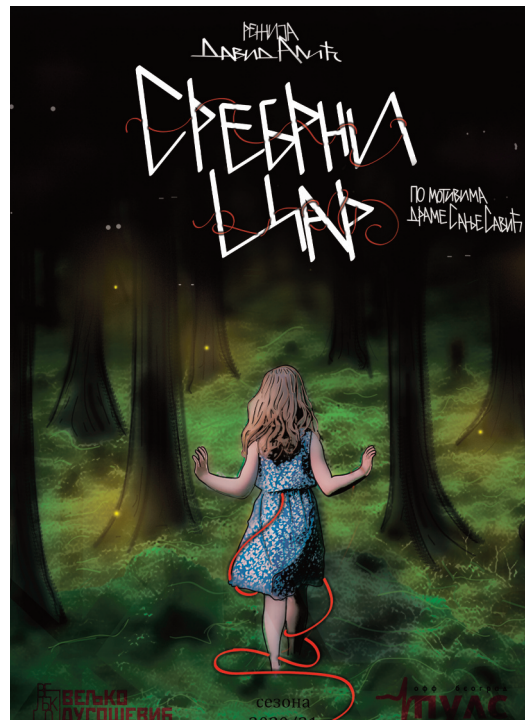
МАЈКА: Јелена Цвијетић

СРЕБРНИ ЦАР: Александар Трмчић

СТАНОЈЛО: Боба Стојимировић

БОГОМИР: Лазар Максић / Угљеша Спасојевић

ОМАЈА: Михаела Стаменковић

МИТОЛОШКИ СВЕТ: Ирина Митровић, Јелена Ђорђевић,
Јелена Цвијетић, Александар Трмчић, Боба Стојимировић,
Лазар Максић/Угљеша Спасојевић и Михаела Стаменковић

САВЕТ ФЕСТИВАЛА

Спасоје Ж. Миловановић, председник ЗППС
 Живојин Ракочевић, директор 13. фестивала „Мали Јоаким“
 Предраг Радоњић, директор Народног позоришта
 Приштина-Грачаница
 Ивана Недељковић, Прво приградско позориште Лазаревац
 Бранислав Недић, директор Крушевачког позоришта
 Владимир Ђуричић, директор Позоришта тимочке крајине
 „Зоран Радмиловић“ Зајечар
 Младен Кнежевић, Књажевско-срског театра Крагујевац
 Зоран Стаматовић, директор Народног позоришта Ужице
 Градимир Филиповић, директор Народног позоришта Пирот
 Милица Радуловић, директор Позоришта лутака Ниш
 Ненад Јовић, директор Позоришта „Бора Станковић“ Врање
 Владимир Василић, директор Шабачко позоришта
 Јелена Патрногић, директор Позоришта за децу Крагујевац
 Драган Маријановић, директор Народног позоришта
 Лесковац
 Братислав Јанковић, директор Градског позоришта Чачак
 Сеадетин Мујезиновић, директор Регионалног позоришта
 Нови Пазар
 Миодраг Динуловић, Краљевачко позориште

ПОКРОВИТЕЉИ ФЕСТИВАЛА

МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ ВЛАДЕ
 РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
 КАНЦЕЛАРИЈА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
 ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ
 СКУПШТИНА ГРАДА ПРИШТИНЕ
 ОПШТИНА ГРАЧАНИЦА
 ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАЧАНИЦЕ

Република Србија
 КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ

Република Србија
 МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
 И ИНФОРМИСАЊА

БИЛТЕН 13. ФЕСТИВАЛА ПРЕДСТАВА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ „МАЛИ ЈОАКИМ“

Издавач: Дом културе „Грачаница“ и Народно позориште Приштина-Грачаница
 Редакција: Ђорђе Јевтић, главни уредник, Милан Танасковић, технички уредник,
 Маја Тодић, Жарко Миленковић, Александар Гуџић.

Фото: Горан Андрејевић, Никола Илић

Сарадници: Љубица Вуцић, Милица Којић

Техничка реализација: Ненад Тодоровић, Саша Михајловић